

ภูมิปัญญาไทย

● รันตี วงศ์ตะนาวศรี

สวัสดิ์ค่ะ ผู้อ่านท่านผู้เจริญคะ ท่านเคยคิดกันหรือไม่ ว่า ที่ดินในไทยแลนด์แดนมหัศจรรย์นั้น มันไม่มีทางออกออกมาได้ สมมติว่ารุ่นปู่ รุ่นย่า ของเรา อาจจะเคยครอบครองที่ทำกินเป็นร้อยไร่ ตกมาถึงมือพ่อแม่เรา 20-30 ไร่ พอมาถึงมือเราเหลือที่ดิน 5-10 ไร่ แล้วลูกหลานของเราจะเหลือที่ดินกันคนละกี่ไร่ จำนวนคนไทยลูกหลาน หลานเดี่ยวน ที่เกิดมาทุกวันจนใกล้ 70 ล้านคน อยู่รวมร้อ จะมีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินกันคนละกี่ไร่ แล้วที่ดินที่มีกันคนละเท่าแผวดินตายนั้น เราจะปลูกอะไรเอาไว้กินไว้ขายได้บ้าง เราท่านเคยคิดกันไว้หรือยังคะ ถ้ายังรันตีขอพาไปชม “โครงการ 1 ไร่ไม่ยากจน” ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี กันค่ะ

ทีมของโครงการ ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจน

รันตีพาท่านมาพบกับ อาจารย์ธนากร เทียนน้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การเกษตร และดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าสำนักวิชาสหวิทยาการ ด้านบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี และยังเป็นหัวหน้าโครงการ “ฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน” อาจารย์เล่าที่มาที่ไปของโครงการนี้ให้ฟังว่า “โครงการฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน เป็นงานที่ผมเริ่ม

การเกษตรในพื้นที่จำกัด ใครก็ทำได้ แต่ทำให้สำเร็จไม่ยาก

ไปดูตัวอย่าง ได้ที่ “1 ไร่ไม่ยากจน”

บ. มหิดล กาญจนบุรี

เกษตรกรไทยส่วนใหญ่

มีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 5 ไร่!!?

รันตีมาตกใจกับเรื่องที่อาจารย์ธนากรเล่าต่อค่ะ “เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ผมคิดจะทำโครงการฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน ก็คือ ผมไปพบข้อมูลว่า เกษตรกรไทยมีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยกว่า 5 ไร่ ถึง 2,675,683 ครัวเรือน จากเกษตรกรทั่วประเทศ 5,314,315 ครัวเรือน หรือว่ากันให้ชัดกว่านั้นคือ ผู้ถือครองที่ดินน้อยกว่า 1 ไร่ มีสัดส่วนถึง ร้อยละ 50.64 และผู้ถือครองที่ดิน ระหว่าง 1-4 ไร่ มีสัดส่วน ร้อยละ 29.55 นั่นคือ ผู้ถือครองที่ดินร้อยละ 80.19 เป็นผู้มีที่ดินน้อยกว่า 5 ไร่ ข้อมูลเหล่านี้เป็นของภาครัฐทั้งสิ้น ด้วยเหตุต่างๆ เหล่านี้จึงเป็นที่มาของโครงการฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน ที่ผมต้องการจะตอบใจหย้ที่ว่า หากคุณเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำกินเพียง 1 ไร่ คุณจะทำอะไรได้บ้าง?”

ทำแค่ 1 ไร่ แล้วทำไมต้องพว่
เกษตรและอาหารปลอดภัย

อาจารย์ธนากร เล่าว่า ที่ตั้งใจทำฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย ก็เพราะการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือควบคุมและส่งเสริมสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ เรื่องนี้อาจจะเป็นปัญหาสำหรับเกษตรกรรายย่อยๆ ไปด้วย คือ การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

อาจารย์ธนากร เทียนน้อย หัวหน้าโครงการ
ฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

เราก็มีการปลูกข้าวในวงปอซีเมนต์ เพราะพื้นที่ของฟาร์ม 1 ไร่ ตั้งอยู่บนยอดเขาหินปูนที่มีสภาพดินที่ไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้ เราจึงเลือกปลูกข้าวในวงปอซีเมนต์ที่สามารถปลูกได้ทั้งปี หมดห่วงเรื่องข้าวกินที่กับข้าวบ้าง ฟาร์ม 1 ไร่ มีกิจกรรมสร้างกับข้าวหลายกิจกรรม เช่น การเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อย ในปริมาณไม่มาก 15-20 ตัว ซึ่งอาจารย์ธนากร เล่าว่า รายงานของต่างประเทศที่ศึกษาการเลี้ยงไก่ไข่แบบกรตบ ซึ่งไก่มีชีวิตที่แออัดในกรงแคบๆ พบว่า มีผลเสียต่อสุขภาพแม่ไก่ไข่ คือ ทำให้เชื้อราชนิดรูป มีชีวิตที่ทรมาณ ในต่างประเทศจึงเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงไก่ไข่มาเลี้ยงไก่แบบปล่อย ไก่ได้อยู่อย่างอิสระ อารมณ์ดี ไม่กักขัง ไม่เลี้ยงหนาแน่น แม่ไก่ลดความเครียด

ทีมของโครงการ ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจน

รศ.ตีพาท่านพบกับ อาจารย์ธนากร เทียนน้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การเกษตร และดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าสำนักวิชาสหวิทยาการ ด้านบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี และยังเป็นหัวหน้าโครงการ “ฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน” อาจารย์เล่าที่มาที่ไปของโครงการนี้ให้ฟังว่า “โครงการฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย 1 ไร่ไม่ยากจน เป็นงานที่ผมเริ่มต้นทำเมื่อ 3 ปีที่แล้ว โดยตั้งใจให้เป็นฟาร์มเกษตรผสมผสานที่มีทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ โดยใช้ระบบการผลิตแบบเกษตรประณีต ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจนถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อหลายวัตถุประสงค์ หนึ่งในนั้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาหลักการส่งเสริมการเกษตรและวิชาการเกษตรที่ผมดูแลอยู่ และวิชาอื่นๆ ที่เปิดสอนในวิทยาเขต เพื่อให้ นักศึกษา ได้ลงมือทำจริงในทุกๆ ด้านของงานฟาร์ม อีกวัตถุประสงค์สำคัญ เราต้องการตอบโจทย์ปัญหาระบบการผลิตทางการเกษตร ในอนาคตที่เกษตรกรรายย่อยของไทยต้องพบเจอ เนื่องมาจากการที่เกษตรกรรายย่อยในประเทศไทยมีพื้นที่ทำกินน้อย ใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก มีปัญหาด้านทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตต่ำ ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เกษตรกรของเราตกอยู่ในปัญหาความยากจนและวงจรหนี้สิน นอกจากนั้น หากเรามองสถานการณ์การผลิตทางการเกษตรทั้งในปัจจุบัน และอนาคตที่มีคาดการณ์ว่า เกษตรกรรายย่อยจะต้องเผชิญกับปัญหาภาษีนำเข้าได้ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของโลก ส่งผลให้การผลิตทางการเกษตรมีการแข่งขันที่รุนแรง และเข้าสู่รูปแบบธุรกิจมากขึ้น ในอนาคต เกษตรกรรายย่อยที่ปรับตัวไม่ทันจะต้องสูญเสียที่ดิน แรงงาน และปัจจัยการผลิตไป”

ทำแค่ 1 ไร่ แล้วทำไมต้องฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย

อาจารย์ธนากร เล่าว่า ที่ตั้งใจทำฟาร์มเกษตรและอาหารปลอดภัย ก็เพราะการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือควบคุมและส่งเสริมสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ เรื่องนี้อาจจะเป็นปัญหาสำหรับเกษตรกรรายย่อยของไทย ซึ่งการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย หมายรวมถึงการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์และการเกษตรแบบเคมีอย่างถูกวิธี อาจารย์ธนากร สรุปไว้ว่า โครงการ 1 ไร่ไม่ยากจน ที่ผมทำจึงตั้งใจทำเพื่อตอบโจทย์ที่ว่า

1. เกษตรกรรายย่อย หรือคนยากจนในชนบทที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน จะหาอยู่หากินทางการเกษตรได้อย่างไร
2. เราควรจะใช้ที่ดินซึ่งมีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้อย่างไร
3. ผลผลิตเกษตรและอาหารที่ปลอดภัยควรเป็นอย่างไร

มือ: ไร่ใน 1 ไร่ไม่ยากจน (1. เพื่อปากท้อง)

อาจารย์ธนากร เล่าว่า กิจกรรมต่างๆ ภายในฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจนนั้น ทำขึ้นเพื่อหวังผล 3 เรื่อง คือ

1. เพื่อปากท้อง
 2. เพื่อรายได้ และ
 3. เพื่อสวยงาม ดึงดูดใจให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- รศ.ตีพาท่านเล่าถึงเรื่องไฮโซ ในใจ ที่ดิน 1 ไร่ทำอะไรได้ขนาดนั้นเลยหรือ อาจารย์ธนากร อธิบายต่อว่า กิจกรรมเพื่อผลข้อที่ 1. เพื่อปากท้อง ก็คือ การที่เราเลือกปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เอาไว้บริโภคเลี้ยงปากเลี้ยงท้องคนในครอบครัว กิจกรรมของ

ไร่ ตั้งอยู่บนยอดเขาหินปูนที่มีสภาพดินที่ไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้ เราจึงเลือกปลูกข้าวในวงบ่อซีเมนต์ที่สามารถปลูกได้ทั้งปี หมดห่วงเรื่องข้าวที่มากับข้าวบ้าง ฟาร์ม 1 ไร่ มีกิจกรรมสร้างกับข้าวหลายกิจกรรม เช่น การเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อย ในปริมาณไม่มาก 15-20 ตัว ซึ่งอาจารย์ธนากร เล่าว่า รายงานของต่างประเทศที่ศึกษาการเลี้ยงไก่ไขบนกรงตับ ซึ่งไม่มีชีวิตที่แออัดในกรงแคบๆ พบว่า มีผลเสียต่อสุขภาพแม่ไก่ไข่ คือทำให้เชื้อราผิวดู มีชีวิตที่ทรมาน ในต่างประเทศจึงเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงไก่ไขมาเลี้ยงไก่แบบปล่อย ไก่ได้อยู่อย่างอิสระ อารมณ์ดี ไม่กักขัง ไม่เลี้ยงหนาแน่น แม่ไก่ลดความเครียด ไข่ที่ได้จึงเป็นไข่ที่ปลอดภัยและอุดมไปด้วยคุณค่าทางอาหาร ผลผลิตไข่ที่ได้จากฟาร์ม 1 ไร่ จึงเป็นผลผลิตไข่ปลอดภัยจากแม่ไก่อารมณ์ดี

นอกจากนั้น ฟาร์ม 1 ไร่ ยังปลูกผักต่างๆ เอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นผักสวนครัว แค มะกูด มะนาว พริก กะเพรา ชะอม ตะไคร้ เห็ด ฯลฯ ที่มีให้เก็บกินได้ทั้งปี สรุปว่า อยู่ที่ฟาร์ม 1 ไร่ ไม่มอด มีอาหารมากพอเลี้ยงคนในครอบครัว 3-4 คนได้สบายๆ นอกจากนั้นผลผลิตอะไรที่เหลือกิน ก็สามารถเอาไปขายได้ อย่างเช่น ไข่ไก่ ที่มีผลผลิตวันละ 15-20 ฟอง เหลือกินก็สามารถเอาไปขายได้

มือ: ไร่ใน 1 ไร่ไม่ยากจน (2. เพื่อรายได้)

เมื่อท้องอิ่มก็มีแรงพร้อมหารายได้ นี่คือ กิจกรรมหารายได้ที่ ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจนค่ะ อาจารย์ธนากร อธิบายว่า เมื่อคนในครอบครัวท้องอิ่ม แต่ลูกๆ ต้องไปโรงเรียน พ่อแม่อาจจะเจ็บไข้ได้ป่วย เงินสดก็มีความสำคัญไม่น้อย จึงเป็นที่มาของกิจกรรมเพื่อสร้างรายได้ กิจกรรมแรกคือ การผลิตกุหลาบตัดดอกและการผลิตหน้าวัวตัดดอกในโรงเรือน อาจารย์ธนากร มองว่า จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเมืองท่องเที่ยว

การเลี้ยงแกะเนื้อที่ 1 ไร่ไม่ยากจน

ผลผลิตเพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องและ
หารายได้ที่ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจน

ผลผลิตกล้วยหนวลสายพันธุ์

นักศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ รวมทั้งบุคคลภายนอก
มาเรียนรู้การทำฟาร์มที่ 1 ไร่ไม่ยากจน

ผลผลิตไม้ตัดดอกจาก ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยากจน

ที่เป็นที่หมายของนักเดินทางทั่วโลก ไร่ดอกจึงมีความจำเป็นสำหรับธุรกิจโรงแรม รีสอร์ทต่างๆ จึงเป็นที่มาของกิจกรรมไม้ตัดดอกในโรงเรียน

นอกจากนั้น ยังมีแปลงผลิตเสาวรส แอปเปิ้ลหมอนกิน ผลการเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ อย่าง ผีเสื้อ และจิ้งหรีด แปลงเก็บรวบรวมพันธุ์กล้วย กล้วยหนวลสายพันธุ์ต่างๆ ไร่ เช่น กล้วยงาช้าง กล้วยน้ำไทย กล้วยสามเดือน กล้วยเทพพนม กล้วยนาก เป็นต้น อาจารย์ธนาคาร แนะนำแนวคิดของท่านว่า "ผมสอนเกษตรกรที่มาดูงานที่ ฟาร์ม 1 ไร่ เสมอว่า เราจะปลูกกล้วยเพื่อขายผลไปทำไม ในเมื่อขายหน่อกล้วยพันธุ์หายากได้ในราคาหน่อละ 100-200 บาท" กิจกรรมแปลงหน่อกล้วยอาหารสัตว์พันธุ์ดี และกิจกรรมการเลี้ยงแกะเนื้อ กิจกรรม

จัดสวน จัดมุมเล็กๆ ไว้ให้ถ่ายภาพ เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้คนสนใจแวะเวียนมาเยี่ยมชมฟาร์ม เกษตรกรก็สามารถขายผลผลิต ผลิตภัณฑ์ของฟาร์มได้อีกด้วย

นอกจากนั้น การสร้างจุดขายว่า ฟาร์ม 1 ไร่ เป็นการผลิตแบบเกษตรปลอดภัยก็เป็นอีกแนวทางที่สร้างความชัดเจนให้กับผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของฟาร์มเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ไปยังลูกค้าที่ต้องการ

ข้อคิดพิจารณา

ควรระปลูกอะไร จะเลี้ยงอะไร

อาจารย์ธนาคาร เล่าต่อไปว่า คำถามยอดฮิตสำหรับคนที่เริ่มสนใจและอยากลงมือทำการเกษตรคือ จะปลูกพืชหรือ

ผลผลิตกับช่องทางการตลาด อาจารย์ธนาคารเลือกจะเลี้ยงแกะเนื้อลูกผสมพันธุ์บอนด์ ซึ่งเป็นแกะสายพันธุ์ที่ให้อ้วนและขนผสมกับแม่พันธุ์แกะพื้นเมือง เพราะลูกแกะลูกผสมที่ได้จะโตเร็ว แข็งแรง เนื้อเยื่อ ขนสวย สามารถสร้างช่องทางการตลาดได้หลากหลาย เช่น ขายเป็นลูกแกะป้อนนมให้กับรีสอร์ทต่างๆ ขายเป็นแกะเนื้อ หรือขายขนแกะก็ได้ นอกจากนั้น แกะให้ผลผลิตและผลตอบแทนเร็วกว่าการเลี้ยงวัว แกะขนาดตัวเล็ก ใช้พื้นที่น้อย เลี้ยงง่าย อายุ 6 เดือน ก็จับขายได้แล้ว แกะยังกินไม่เลือก และเหมาะกับการทำกิจกรรมเกษตรท่องเที่ยวอีกด้วย

ส่วนการเลี้ยงแมลงอย่าง จิ้งหรีด ก็เพราะเป็นอาหารที่

ที่เป็นที่หมายของนักเดินทางทั่วโลก ไม่ดอกจึงมีความจำเป็นสำหรับธุรกิจโรงแรม รีสอร์ทต่างๆ จึงเป็นที่มาของกิจกรรมไม้ตัดดอกในโรงเรียน

นอกจากนั้น ยังมีแปลงผลิตเสาวรส แปลงหมอนกินผล การเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ อย่าง ผึ้ง และจิ้งหรีด แปลงเก็บรวบรวมพันธุ์กล้วย เก็บรวบรวมกล้วยพันธุ์ต่างๆ ไว้ เช่น กล้วยช้าง กล้วยน้ำไทย กล้วยสามเดือน กล้วยเทพพนม กล้วยนาก เป็นต้น อาจารย์ธนากร แนะนำแนวคิดของท่านว่า "ผมสอนเกษตรกรที่มาดูงานที่ ฟาร์ม 1 ไร่ เสมอว่า เราจะปลูกกล้วยเพื่อขายผลไปทำไม ในเมื่อขายหน่อกล้วยพันธุ์หายากได้ในราคาหน่อละ 100-200 บาท" กิจกรรมแปลงหญ้าอาหารสัตว์พันธุ์ดี และกิจกรรมการเลี้ยงแกะเนื้อ กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้เป็นเงินสดได้ทั้งเงินรายได้รายวันอย่างไม้ตัดดอก แมลง หน่อกล้วย รายได้รายเดือนอย่างผลผลิตกล้วย ผลผลิตแปรรูปจากหมอน เสาวรส ผลผลิตราย 6 เดือน จากการขายแกะเนื้อ จะเห็นได้ว่าเรามีรายได้อย่างสม่ำเสมอจากพื้นที่เพียง 1 ไร่

ฟาร์ม 1 ไร่ไม่ยาก (3. เพื่อสอยลม)

อาจารย์ธนากร บอกว่า อีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถเรียกแขก เรียกรายได้เข้าฟาร์มได้ก็คือ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพราะคนในปัจจุบันไทยหาธรรมชาติกันมาก ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงมีมาแรง และจะแรงไปอีกนาน หากเกษตรกรจับประเด็นนี้มาใช้ก็สามารถสร้างรายได้ไม่ยาก วิธีการของอาจารย์ธนากรคือ การจัดพื้นที่ภายในฟาร์ม 1 ไร่ ให้เป็นสัดส่วน การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์จะต้องมีการวางแผนผังฟาร์มให้ดี จุดไหนจะเป็นจุดรับนักท่องเที่ยว กิจกรรมใดที่จะเหมาะสมกับพื้นที่ด้านหน้าฟาร์ม กิจกรรมใดควรขยับไปอยู่ด้านหลัง เป็นการวางแผนให้ภาพรวมของฟาร์มสวยงาม แปลกตา แปลงไหนที่นักท่องเที่ยวจะเข้าชมได้ ส่วนใดที่เข้าชมไม่ได้ก็กำหนดให้ชัดเจน มีการปลูกไม้ดอกประดับแปลง

จัดสวน จัดมุมเล็กๆ ไว้ให้ถ่ายภาพ เหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้คนสนใจแวะเวียนมาเยี่ยมชมฟาร์ม เกษตรกรก็สามารถขายผลผลิต ผลิตภัณฑ์ของฟาร์มได้อีกด้วย

นอกจากนั้น การสร้างจุดขายว่า ฟาร์ม 1 ไร่ เป็นการผลิตแบบเกษตรปลอดภัยก็เป็นอีกแนวทางที่สร้างความชัดเจนให้กับผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของฟาร์มเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ไปยังลูกค้าที่ต้องการ

ปัจจัยพิจารณา

ควรปลูกอะไร จะเลี้ยงอะไร

อาจารย์ธนากร เล่าต่อไปว่า คำถามยอดฮิตสำหรับคนที่เริ่มสนใจและอยากลงมือทำการเกษตรคือ จะปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์อะไรดี โดยเฉพาะหากพื้นที่ที่จะทำการเกษตรเป็นพื้นที่เล็กๆ พื้นที่จำกัด อาจารย์ธนากร ให้คำตอบดังนี้ค่ะ การเลือกพืชที่จะปลูกจะต้องมองให้รอบคอบในเรื่อง

1. ตลาด ผลผลิตจากพืชที่จะปลูกจะต้องสามารถมีตลาดรองรับที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น การที่อาจารย์เลือกปลูกเสาวรส เพราะเสาวรสมีสตลาดที่หลากหลายใช้กินสดเป็นผลไม้ ใช้ทำน้ำเสาวรส ทำแยม ทำไอศกรีม และใช้เป็นส่วนผสมในเค้ก ลูกก็ เยลลี่ ได้อีกด้วย หม่อนก็เช่นกันมีตลาดที่หลากหลาย กินสดก็ได้ แปรรูปเป็นน้ำ แยมมัลเบอร์รี่ หรือไอศกรีมก็ได้ จึงเป็นพืชที่อาจารย์ธนากรเลือกมาปลูกในฟาร์ม 1 ไร่

2. พืชที่จะปลูกต้องดูแลรักษาง่าย ขยายพันธุ์ง่าย สามารถบังคับให้ติดดอกออกผลได้ง่าย เช่น หม่อนกินสดสามารถบังคับให้ออกดอกติดผลได้ด้วยวิธีการโน้มกิ่งหรือวิธีการตัดแต่งกิ่ง จึงสามารถบังคับให้ออกดอกติดผลได้ตามที่เราต้องการ นอกจากนั้นหม่อนยังดูแลง่าย ทุนต่ำ และขยายพันธุ์ได้ง่ายอีกด้วย

3. การเลี้ยงสัตว์ ต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการให้ผลผลิต อาหารที่สัตว์กิน ขนาดตัวต่อพื้นที่ การดูแล และ

ผลผลิตกับช่องทางการตลาด อาจารย์ธนากรเลือกจะเลี้ยงแกะเนื้อลูกผสมพันธุ์บอนด์ ซึ่งเป็นแกะสายพันธุ์ที่ให้ทั้งเนื้อและขนผสมกับแม่พันธุ์แกะพื้นเมือง เพราะลูกแกะลูกผสมที่ได้จะโตเร็ว แข็งแรง เนื้อเยื่อ ขนสวย สามารถสร้างช่องทางการตลาดได้หลากหลาย เช่น ขายเป็นลูกแกะป้อนนมให้กับรีสอร์ทต่างๆ ขายเป็นแกะเนื้อ หรือขายขนแกะก็ได้ นอกจากนั้น แกะให้ผลผลิตและผลตอบแทนเร็วกว่าการเลี้ยงวัว แกะขนาดตัวเล็ก ใช้พื้นที่น้อย เลี้ยงง่าย อายุ 6 เดือน ก็จับขายได้แล้ว แกะยังกินไม่เลือก และเหมาะกับการทำกิจกรรมเกษตรท่องเที่ยวอีกด้วย

ส่วนการเลี้ยงแมลงอย่าง จิ้งหรีด ก็เพราะเป็นอาหารที่ให้โปรตีนสูง เลี้ยงง่าย ให้ผลผลิตและผลตอบแทนเร็ว

ส่วนการเลี้ยงผึ้ง ถือว่าเป็นผลพลอยได้ เพราะผึ้งจะช่วยในเรื่องการผสมเกสรให้พืชในฟาร์ม นอกจากนั้น ผึ้งยังเป็นตัวชี้วัดความปลอดภัยในการผลิต หากว่าเราใช้สารเคมีมากเกินไป ผึ้งอาจจะอยู่ไม่ได้ การเลี้ยงผึ้งจึงช่วยบ่งชี้เบื้องต้นว่าเราทำการเกษตรปลอดภัยจริงหรือไม่ และนำผึ้งก็ยังสามารถขายได้ด้วย

ไม่น่าเชื่อนะคะว่า พื้นที่แค่เพียง 1 ไร่ สามารถทำอะไรได้ตั้งมากมายขนาดนี้ ก่อนจากกันอาจารย์ธนากร ฝากข้อคิดสำคัญมาว่า "การทำการเกษตรถึงแม้ว่าพื้นที่จะเล็กแค่ไหน กิจกรรมการผลิตจะมากน้อยเท่าใด สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ความขยัน ความเอาใจใส่ ความอยากรู้อยากเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการผลิตยังมีมาก เกษตรกรยังต้องขยันและใฝ่รู้มาก จึงจะประสบความสำเร็จได้"

หากใครสนใจอยากจะเข้าเยี่ยมชม ฟาร์ม 1 ไร่ ไม่ยากจน หรือท่านใดอยากให้ อาจารย์ธนากร เที่ยงน้อย อบรมให้ความรู้เป็นหมู่คณะ ติดต่อได้ที่ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โทร (034) 585-058-75 ได้คะ ฉบับนี้หมดพื้นที่รันดิลาไปก่อน สวัสดีค่ะ